

Skolenes landsforbund

Skuvllaid riikkalihttu njuolggadusat

Jahkečoahkkinaigodat 2025 - 2029

SISDOALLU

1. Kap.

Skuvllaid riikkalihttu obbalaš njuolggadusat,

Searvvi organisašuvdnalađđasat ja miellahtut	5
§ 1 Obbalaččat njuolggadusaid birra	5
§ 2 Njuolggadusaid dulkon ja nákkuid mearrideapmi	5
§ 3 Searvvi doaibmasuorgi	5
§ 4 Skuvllaid riikkalihttu organisašuvdnalađđasat	5
§ 5 Ulbmil	5
§ 6 Sierraorganisašuvnnat	6
§ 7 Miellahttuvuohta	6
§ 8 Luohtámušolbmuid ja bargiid jávohisvuodageasku	7
§ 9 Sohkabeallerren	7
§ 10 Váldokantuvra, fitnodattevdnen ja hálddašeapmi	7
§ 11 Rehketdoallu, revišuvdna ja dárkkistalávdegoddi	8
§ 12 Miellahttomáksu Skuvllaid riikkalihttui	8
§ 13 Tariffagáibádusat ja tariffadivvumat	9
§ 14 Tariffaevttohusaid jienasteapmi	9
§ 15 Bargoheaitta	9
§ 16 Doarjja barogheaitaga vuolde	10
§ 17 Gižžofoanda	10
§ 18 Vuodđojienasteapmi	10

2. Kap.

Lihtu guovddáš orgánanat main lea mearridanváiđ	10
§ 19 Riikkačoahkkkin	10
§ 20 Riikkačoahkkima stivrensuorgi	11
§ 21 Eahpedábálaš riikkačoahkkkin	12
§ 22 Riikkastivra	12
§ 23 Riikkastivrra stivrensuorgi	12
§ 24 Lihttostivra	13
§ 25 Lihttostivrra stivrensuorgi	13

3. Kap.

Báikkálaš organisašuvdnalađđasiid njuolggadusat	14
Fylkkaservviid njuolggadusaid	14
§ 26 Ásaheapmi	14
§ 27 Barggut	14
§ 28 Miellahttomáksu ja ekonomiija	14
§ 29 Ovddastusgoddečoahkkkin	14
§ 30 Eahpedábálaš ovddastusgoddečoahkkkin	14
§ 31 Fylkkastivra	15
§ 32 Fylkkaservviid heaittiheapmi	15

Servviid njuolggadusat	15
§ 33 Ásaheapmi	15
§ 34 Doaimmat	15
§ 35 Miellahttomáksu ja ekonomiija	15
§ 36 Jahkečoahkkkin	15
§ 37 Eahpedábálaš jahkečoahkkkin	16
§ 38 Miellahttočoahkkkin	16
§ 39 Searvvi stivra	16
§ 40 Searvvi heaittiheapmi	16

Klubbaid njuolggadusat.....	16
§41 Klubba ásaheapmi	16
§42 Doaimmat	16
§43 Ekonomijja.....	16
§44 Jahkečoahkkin	16
§45 Eahpedábalaš jahkečoahkkin	16
§46 Miellahttočoahkkin	17
§47 Klubbastivra	17
§48 Heaittiheapmi	17

4. Kap.

Fágabláđđi, lávdegottit ja ruovttusiiddut	17
§49 Fágabláđđi, ruovttusiiddut ja sosiála mediat.....	17
§50 Šiehtadallanlávdegoddi	17
§51 Organisašuvdnalávdegoddi	17
§52 Oahpahuspolitihkalaš lávdegoddi	17
§53 Penšuvdnalávdegoddi	18
§54 Sámepolitihkalaš lávdegoddi	18

5. Kap.

Njuolggadusat	18
----------------------------	-----------

1. Kap.

Skolenes landsforbund, Skuvllaid riikkalihttu, lihtu organisašuvdnalađđasiid ja miellahtuid obbalaš njuolggadusaid

§ 1 Obbalaččat njuolggadusaid birra

Skuvllaid riikkalihttu riikkačoahkkin lea mearridan daid njuolggadusaid 2025:s.

A - Heaittiheapmi - rievdadeapmi

Njuolggadusaid sáhtá dušše Skuvllaid riikkalihttu riikkačoahkkin mearrádusa vuodul heaittihit dahje rievdadit.

B - Sierranjuolggadusat

Jus okta organisašuvdnalađas gávnnahe dárbbaslažžan, de sáhtá dat mearridit lasáhusa daidda njuolggadusaide iežas doibmii. Lihttostivra/riikkastivra galgá dohkkehit daid.

§ 2 Njuolggadusaid dulkon ja nákkuid mearrideapmi

Daid njuolggadusaid dulkoma ja nákkuid čadnon njuolggadusaide ii sáhte geahččalit siviila duopmo-stuoluin. Daid mearrida lihttostivra ja váidinriekti lea riikkastivrii.

Organisašuvnnalaš nággogažaldagat mat eai leat njuolga čovdojuvvon njuolggadusain mearriduvvojit seamma láhkái.

§ 3 Lihtu doaibmansuorgi

Skuvllaid riikkalihttu, mii lea ovttahttojuvvon Riikkaorganisašuvnnain Norggas (LO:in), lea riikkaviidosaš ovtastus mii organisere bargiid, studeanttaid, oahppo-, oahpahus- ja bajásšaddansuorggis, ja ealáhahkii báhcán olbmuid mat leat leamaš bargoeallimis.

§ 4 Skuvllaid riikkalihttu organisašuvdnalađđasat

Lihtu organisašuvdnalađđasat leat:

1. Riikkačoahkkin
2. Riikkastivra
3. Lihttostivra
4. Fylkkasearvvit
5. Searvvit
6. Klubbát
7. Fásta lávdegottit
 - Organisašuvdnalávdegoddi
 - Oahppopolitihkalaš lávdegoddi
 - Penšuvdnalávdegoddi
 - Sámeapolitihkalaš lávdegoddi

Dasa lassin sáhttet lihtus leat guovddáš ja báikkálaš ad hoc-lávdegottit jus lea dárbu.

§ 5 Ulbmil

Skuvllaid riikkalihttu ulbmil lea:

- Organiseret miellahtuid lihtu doaibmasuorggi siskkobealde ja ásahtit fylkkaservviid, servviid, klubbaid ja lávdegottiid.
- Dáhkidit ja buoridit miellahtuid bálká-, bargo- ja penšuvdnaeavttuid.
- Veahkehit miellahtuid virgádettiin, eretcealkkedettiin ja nákkuin bálká- ja bargodilis.
- Sihkkarastit miellahtuide duohta mielráđđenrievtti ja váikkuheami bargodilláseaset.
- Áicat ahte dat fylkkasearvvit, searvvit, klubbát ja lávdegotti mat leat searvvis jođihuvvojit oktasaš njuolggadusaid mielde, vai solidáralaš ovtasdoaibman gaskal fylkkaservviid, servviid, klubbaid lávdegottiid buvttiha soabalašvuoda ja fámu bargui ovddidit miellahtuid fágalaš, sosiálalaš ja kultuvrralaš beroštumiid.
- Áŋgiruššat ahte fágaorganisašuvdna álo lea friddja ja sorjjasmeahtun.
- Áŋgiruššat oahppovuogádaga mas On:a olmmošvuogadajulggastus mii ilmmat 1948:s lea guoddi árvovuoddu, ja man mihttomearri lea servodat man dovdomearkkat leat dásseárvu, oktasašárvu ja solidaritehta gaskal olbmuid ja olmmošjoavkkuid sihke nátionála ja internasjonála dásis.

§ 6 Sierraorganisašuvnnat jna.

Eai galgga ásašuvvut sierraorganisašuvnnat, seallat, joavkkut dahje akšuvdnalávdegottit mat áŋgiruššet fámuhttit daid dábálaš ásašuvvon ja válljejuvvon ásašusaid lihtu siskkobealde dahje ovddit ulbmiliid mat eai leat lihttui gullevaččat.

§ 7 Miellahttuvuohta

A - Miellahtuid sisaváldin

1. Buot bálkávuostaiváldit geain lea váldovirgi doaibmasuorggi siskkobealde mii maid § 3 mearrida ja studeanttat geat váldet oahpu dakkár váldovirgái, ja geat dohkkehit lihttu mearrádusaid, sáhttet šaddat lihttu miellahttun. Seamma guoská bargoohciide ođđa virggiide. Spiehkastagat leat: Olbmot geat leat fárus dahje ovddastit politihkalaš bellodaga dahje organisašuvnna mas lea nazisttalaš, fascisttalaš dahje nállevalaheaddji prográmma. Seamma guoská sidjiide geat leat váldán barggu dohkkehuvvon bargoeaitaga vuolde dahje leat lihccojuvvon fágaservviin mat leat fárus LO:s. Sin ii sáhte váldit miellahttun lihttostivrra earenoamáš mearrádusa haga. Streaika-dahje cakkusrihkkut eai sáhte guđege dilálašvuodas šaddat miellahttun ovdal go leat soahpan lihtuin masa ášši gullá. Miellahttuvuohta lea fámus go lea registrerejuvvon lihttui. Jus addá boasttu dieđuid dahje ii atte dieđuid main lea mearkkašupmi miellahttuvuhtii go váldojuvvo miellahttun, ja dan láhkái dajuha lihtu, de sáhtta miellahttuvuođa rievdatit almmá geatnegasvuoda haga oažžut máksojuvvon miellahttomávssu manás. Ovdal go dat rievdaduvvo, de ferte son beassat čilget oainnuidis.
2. Sisadieđiheapmi lihttui ferte leat čálalaš.
3. Go dieđiha sisa šaddá miellahttun báikkálaš organisašuvdnalađđasa bokte, Báikkiin gos lihtus ii leat searvi/klubba, šaddá miellahttun njuolga báikkálaš organisašuvdnalađđasa bokte. Báikkiin gos lihtus ii leat searvi/klubba, šaddá njuolga miellahttu fylkkasearvái. Earenoamáš dáhpáhusain sáhtta čadnot searvái njuolga.
4. Lihttostivrra mearrida nákkuid maid gusket miellahttuvuhtii. Mearrádusa sáhtta guoddalit LO:i.

B - Miellahtuid rievttit ja geaskkut

1. Miellahttu lea geatnegahtton doaimmahit daid luohhtámušdoaimmaid maidda lihttu, fylkkasearvi, searvi dahje klubba vállje su.
2. Miellahttu sáhtta cealkit eret válgga lihka guhkes áigái go lea válljejuvvon.
3. Miellahttus lea alddis geasku bearráigeahččat ahte miellahttuvuohta álo lea ortnegis.
4. Miellahttus lea geasku dieđihit lihttui jus gulahallandieđut leat rievdan.
5. Miellahttus lea riekti ovddidit evttohusa klubbii searvái ja fylkkastivrii.

C - Gudnemearka

Skuvllaid riikkalihttu gudnemearka addojuvvo buot miellahtuide geat leat botketkeahtta leamaš miellahttun LO:i gullelaš searvvis 25 jagi. Go lea 40 jagi leamaš geažus áiggi leamaš miellahttun addojuvvo LO gudnemearka. Go lea leamaš LO miellahttun 60 jagi botketkeahtta addojuvvo diploma ja báccáš.

D - Gudnemiellahtu sisaváldin

Lihttostivrra mearrádusa mielde sáhtta riikkačoahkkin riikkastivrra rávvaga mielde mearridit váldit sisa gudnelahttun miellahtu gii lea dahkan lihttui earenoamáš stuorra bálvalusaid.

E - Orru vuoigatvuodát miellahtuide

1. Miellahtut geat mátkkoštit eret riikkas, sáhttet ohcat lihtus bisuhit miellahttuvuođaset orru rivttiiguin. Jus orru vuoigatvuodaid ohcamuš dohkkehuvvo ii dárbbas miellahttu máksit miellahttomávssu muhto ferte almmatge máksit kollektiivvalaš dáhkádusaid.
2. Go dakkár miellahttu máhccá, de leat sus seamma rievttit lihtus go ledje go mátkkoštii olgoriikii. Dát rievttit gustogohtet seamma beaivvi go lihttu lea registreren ahte miellahttu lea máhccan.
3. Buot orru vuoigatvuoda ohcamušaid mearrida lihtu hálldahus.

F - Sirdin olgoriika lihtus

Miellahtut geat unnimusat 3 mánu leat gullan olgoriika lihtuide maiguin lihtus lea lotnolas šiehtadus, váldjuvvojit sisa lihttui go eavttut muđui leat sajis. Dakkár miellahtut ožžot ollislaš rivttiid dan áiggi rájes go organiserejedje iežaset.

G - Miellahtuid sirdin gaskal LO-serviid

1. Sáhtta sirdit miellahtuid ovttá lihtus nubbái RO (LO) siskkobealde. Dakkár dáhpáhusain fertejit miellahtot deavdit RO (LO) mearrádusaid sirdineavttuid. (Gč. RO (LO) mearrádusaid).
2. Go sirdá eret RO(LO) searvvis dahje eará RO (LO) searvá de ferte sáddet dieđu Skuvllaid riikkalihttui oažžun dihte guitte.
3. Go sirdá oažžu miellahttu ovttat manu buot rivttiid lihtus miellahttuvuođas ektui ovddeš RO (LO) searvvis.
4. Sirdima galgá dahkat ovdal 2 mánu lea gollan maŋŋil go miellahttu lea barggu váldán siskkobealde eará lihttu doaibmasuorggi.

H - Eretdieđiheapmi

Miellahtut galget sáddet čálalaš dieđu lihttui go diedihit iežaset eret. Lihttu addá dieđu bálkadoaimmaheaddjái bissehit miellahtomávssu ja dáhkádusmávssu geassima bálkkás. Eretdieđiheapmi gusto nuppi olles mánu rájes maŋŋil.

I - Miellahtuid/luohtámušolbmuid lihccun

1. Miellahtut/luohtámušolbmot, mat bidjet iežaset allelii go lihttu dahje LO njuolggadusaid dahje mearrádusaid, dahje eará láhkái láhte organisašuvdnii dahje lihttu miellahtuide vahágin, sáhtta lihccut miellahttuvuođas lihttostivrra mearrádusa mielde. Galgá jearrat ráđi báikkálaš organisašuvdnalađđasis. Sáhtta lihccut, juogo mearri áigái (suspensuvdna) dahje agi beaivái (eksklusuvdna). Dakkár lihccuma sáhtta mánu maŋŋil go lea ožžon čálalaš dieđu, almmá maŋŋonanváikkuhusa haga, guoddalit riikastivrii. Guoddaleaddji bealis lea riekti deaivat ja/dahje ovddastit ja bealuštit iežas áššis dan organisašuvdnalađđasa ektui mii dakkar lihccuma maŋŋil dahká mearrádusa.
2. Lihccojuvvon miellahtut fertejit máksit miellahttomávssu dan áiggis go leat lihccojuvvon, muhto sis ii leat vejolašvuohta oassálastit searvvi čoahkkimiidda.
3. Lihccun miellahttuvuođas mielddisbuktá álo ahte miellahtut masset buot luohtámušdoaimmaid fágalihkadusas ja eaige beasa searvat lihttu čoahkkimiidda.

J - Oalge-miellahttuvuohta

RO (LO) miellahtut geain lea eará váldobargoaddi ja virgi SL organisašuvdnasuorggis, sáhttet oažžut oalge-miellahttuvuođa SL, dahje sáhttet válljet dábálaš miellahttuvuođa. Oalge-miellahttuvuođas eai leat kollektiiva dáhkádusortnegat.

Oalge-miellahtut:

1. ožžot dábálaš rivttiid klubbas, searvvis, fylkkasearvvis ja lávdegottiin.
2. eai sáhte válljejuvvot lihtu riikkačoahkkimii, riikastivrii ja lihttostivrii.
3. mákset miellahttomávssu mearrádusaid § 12.1 mielde virgái/virggiide várás skuvladoaimmas/oahpahusas Skuvllaid riikkalihttui.

§ 8 Lihtu luohtámušolbmuid ja bargiid jávohisvuodageasku

Buot lihtu luohtámušolbmui ja bargiin lea jávohisvuodageasku áššiin mat gusket ovttaskas miellahtuide. Lihtu luohtámušolbmui ja bargiin ii leat lohpi addit dieđuid ovttaskas miellahtuid miellahtu miehtama haga.

(Veard. Almmolaš hálddašeami ja jávohisvuodá dábálaš njuolggadusaid.)

§ 9 Sohkalearren

Válggain riikkačoahkkimii, buot stivrejeaddji orgánaide ja lávdegottiide buot organisašuvdnalađđasiin geavahuvvo sohkalearren. Unnimusat 40 % goappáge sohkalearren galgá leat ovddastuvvon jus lea vejolaš.

§ 10 Váldokantuvra, fitnodatevdnen ja hálddašeapmi

1. Lihtu váldokantuvra lea Oslos.
2. Lihtu stivra mearrida gii sáhtta geatnegahttit lihtu.
3. Lihttu galgá bidjat ruđaidis bándui. Ruđat mat geavahuvvojit oastit bistevas opmodaga ja ossosiid tevdnemii fitnodagain main lihtus lea beroštupmi leat mieleaiggát, galget biddjojuvvot riikastivrra mearrádusa mielde.
4. Lihttostivra ferte álo áiggis oaidnit ahte lihtu ruđat biddjojuvvojit nu ahte daid boahttevas dáhpá-

husain sáhttet realiserejuvvot johtilit.

§ 11 Rehketdoallu, revišuvdna ja dárkkistanlávdegoddi

A - Rehketdoallu

1. Váldoulbmil rehketdoaluin lea addit miellahtuide ipmárdusa lihtu ekonomalaš doaimmaid ja dili birra.
2. Lihttu galgá juohke jagi bidjat ovdan jahkereketdoalu ja jahkedieđáhusa. Lihttostivra galgá vuolláičállit jahkereketdoalu ja jahkedieđáhusa. Rehketdoallu, jahkereketdoallu ja jahkedieđáhus galget muđui čuovvut daid njuolggadusaid mat leat mearriduvvon rehketdoallolágas.

B - Revišuvdna

1. Searvvi rehketdoalu reviderema galgá stáhtadohkkehuvvon revisor dahje stáhtadohkkehuvvon revišuvdnafitnodat doaimmahit.
2. Revišuvdna galgá dahkkojuvvot gustojeaddji, buori rehketdoallodábiid ja bagadusa mielde maid RO (LO) lea mearridan.
3. Diliid maid revisor lea cuiggodan lihttui galget boahtit ovdan revišuvdnabeavdegirjiis ja áimmahuššot ovtas beavdegirjiin.

C - Dárkkistanlávdegoddi

1. Dárkkistanlávdegoddi lea riikacoahkkima dárkkistanorgána.
2. Dárkkistanlávdegoddi galgá bearráigeahččat lihtu doaimma ja gozihit ahte lihttu čuovvu lágaid ja lánhanjuolggadusaid, ja iežas mearrideaddji orgánaid mearrádusaid, ja dasa lassin dábalaš organisašuvnnalaš bargodábiid.
3. Dárkkistanlávdegoddi galgá dárkkistit tariffačielggademiid vuodđojenastemiid.
4. Dárkkistanlávdegoddi sáhtá álo áiggis gáibidit oazžut lihtu beavdegirjiid ja dokumeantaid biddjojuvvot iežas ovdii ja gáibidit ahte luohttámušolbmot ja bargit addet daid dieđuid maid lávdegoddi oavvilda dárbbaslažžan vai lávdegoddi sáhtá doaimmahit iežas ámmáha.
5. Dárkkistanlávdegoddi galgá barggustis čuovvut daid mearrádusaid mat leat dábalašbagadusas lihtuid dárkkistanlávdegottiide.
6. Dárkkistanlávdegoddi galgá čállit beavdegirji čeahkimiinnis.
7. Dárkkistanlávdegoddi galgá addit dieđáhusas daid orgánaide mat gieđahallet jahkedieđáhusa ja rehketdoalu.
8. Dárkkistanlávdegoddi lea hupman- ja evttohanriekti lávdegoddi bargui gulli áššiin.

§ 12 Miellahttomáksu skuvllaid riikkalihttui

A - Miellahttomáksu ja máksin

1. Miellahtut mákset 1,35 % brutto bálkkás miellahttomáksun. Riikkastivra mearrida bajimuš dási miellahttomávssus. Buot fylkkaservviide máksujuvvo vuodđosupmi mii lea 70 000 ru manás, ja dasa lassin, unnimusat 10 % máksujuvvon miellahttomávssuin. Norlánddas, Romssas ja Finnmárkkus máksujuvvo unnimusat 15 % máksujuvvon miellahttomávssuin manás fylkkasearvvi organisašuvdnalađđasii. Foandasajušteapmi gižžofondii galgá leat 2 % obbalaš miellahttomávssus gitta dassáži og unnimusgáibádus man stuoris gižžofoanda galgá leat RO (LO) njuolggadusaid mielde, lea devdojuvvon.
2. Riikkačeahkkin, riikkastivra dahje lihttostivra čállá eahpedábalaš miellahttomávssu* go áiti moivvi geažil lea sávahahtti nannet lihtu gižžoráhkkaneari. (* Geahča maidái §§ 28 ja 35 - liige miellahttomávssu čáliheapmi fylkaserviin ja serviin).
3. Dábalaš ja eahpedábalaš miellahttomávssu, galgá, go lea šiehtaduvvon guoskevaš bargoadiin, geassit bálkkás ja máksit lihttui miellahttomávssu máksima njuolggadusaid mielde. Go miellahttomávssu ii sáhte geassit bálkkás, de galgá miellahttu máksit miellahttomávssu lihttui gustojeaddji njuolggadusaid mielde. Mávssut kollektiivvalaš dáhádusortnegiidda gáibiduvvojit ovtas miellahttomávssuin.
4. Galgá máksi miellahttodivada buot mánuid ovddas jagis.
5. Miellahttu gii šaddá pensionistan agi dahje bargonávccahisvuoda geažil ii dárbbas máksit miellahttomávssu go dieđiha lihttokantuvrii. Miellahtut geat leat pensionistat agi dahje bargonávccahisvuoda geažil, mákset jahkásaš submi gokčat dieđuid, kollektiivvalaš dáhádusaid ja áššemeannudeami pensionistaide. Miellahtut geat jotket virggisteaset vuostáiválddedettiin ahkepenšuvnna, mákset dábalaš miellahttomávssu bálkkás. Riikkastivra mearrida jahkásaš mávssu.
6. Go geassáda bissehuvvo miellahttomáksu easkka nuppi mánu loahpas manjil go geassádeapmi

lea vuostáiváldojuvvon.

7. Njuolga čadnojuvvon miellahtut mákset seamma miellahttomávssu go miellahtut mat leat čadnon servviide.
8. Studeanttat ja oahpahallit mákset jahkásaš submi maid riikkastivra mearrida gokčat muhtun muddui diehtujuhkima ja kollektiiva dáhkádušaid.

B - Luvven miellahttomávssus

1. Áigodagain goas ii leat bálká luvvejuvvojit miellahtut máksimis miellahttomávssu, jus buozan-vuohta, áhpehisvuoda- ja fuolahusvirgelohpi, bargguhisvuota, bargobisseheapmi, militeara- dahje siviilabálvalus lea sивvan dasa. Ferte máksit kollektiiva dáhkádušaid. Go vázzá skuvlla mii bistá vuollel jahkebeali ja lea virgelohpi mii bistá lihka guhká bálká haga váldovirggis sáhtá maidái luvvejuvnot miellahttomávssus.
2. Miellahtut geain lea virgelohpi bálká haga váldovirggisteaset váldit oahpu, ja oahppu bistá jahkebeali dahje guhkit, besset doalahit dábálaš miellahttuvuodaset, muhto mákset jahkásaš submi maid riikkastivra mearrida gokčat diehtujuhkima ja kollektiiva dáhkádušaid.
3. Miellahtut geat leat aitto váldán oahpu, luvvejuvvojit miellahttomávssus vuosttaš bargojagi maŋŋil go leat loahpahan vuodđooahpu. Dát miellahtut mákset kollektiiva dáhkádušaid. Eavttuid luvvejuvnot miellahttomávssus njuolggadušaid mielde mat leat namuhuvvon, ferte duodaštit lihttui dás.

C - Mávssekeahtes miellahttomáksu

Jus miellahtus lea mávssekeahtes miellahttomáksu eambo go 3 mánu ovddas almmá lihttostivrra miehtama haga, sáhtá su sihkkut miellahtun lihtus. Galgá váldit oktavuoda báikkálaš organisa-šuvdnalađđasiin ovdal go sihkku su.

§ 13 Tariffagáibáduš ja tariffarievdadušat

1. Jus lihttostivra gáibida ođđa tariffašiehtadusa, de ferte O (LO) čállingoddi dohkkehit dan ovdagihtii.
2. Saji sáhtá cealkit eret go LO čállingoddi lea dohkkehan dan 1. čuoggá mielde.
3. Jus ii válgan šiehtadallamiiguin dahje soabahemiin, ja lihttu áigu álggahit bargoheaitaga, de ferte viežžat dohkkeheami RO (LO) čállingottis.
4. Báikkálaš tariffagáibádušat ja nágoáššit gieđahallojuvvojit váldošiehtadusaid ja váldotariffa-šiehtadusaid mielde.
5. Fylkkasearvi/searvi/klubba mii lea čadnojuvvon lihttui ii sáhte ovddidit gáibádusa ásahit tariffašiehtadusa dahje cealkit eret tariffašiehtadusa almmá searvvi ja LO dohkkeheami haga. fylkkasearvi/searvi/klubba iige sáhte iešheanaláččat cealkit eret saji dahje álggahit bargoheaitaga.

§ 14 Tariffaevttohusaid jienasteapmi

1. Tariffaevttohusa galgá dábálaččat bidjat ovdan daid miellahtuide geaidda beroštupmenággu guoská. Jienasteami boadus galgá čájehit miellahtuid dáhtu.
2. Jus eanetlohku dain miellahtuin geaidda beroštupmenággu guoská leat miehtan evttohussii jienasteamis, lea dat dohkkehuvvon. Jus eanetlohku lea jienastan vuostá lea dat hilgojuvvon.
3. Jus 2. čuoggá eaktu ii leat devdojuvvon, ii geatnegahte jienasteapmi earret go jus 2/3 oassi dahje eambo miellahtuin geaidda beroštupmenággu guoská, leat oassálastán jienasteamis.
4. Jus unnit go 2/3 oassi lea oassálastán jienasteami birra mearrádusevttohusain RO (LO) čállingoddái mearráduševttohusa berre go dohkkehit vai hilgut evttohusa.
5. Jus tariffalihkadus maidái fáttmasta eará RO (LO) servviid, de galgá čuovvot LO njuolggadušaid mearrádušaid.
6. Vuodđojienasteapmi dahkkojuvvo elektrovnnalaččat.
7. Buot miellahtuin bargosajiin maidda tariffašiehtadus guoská lea riekti searvat ođđa tariffašiehtadusa jienasteapmái.
8. Klubba/searvvi/ fylkkasearvvi čoahkkimiin mat gieđahallet tariffagažaldagaid, sáhttet miellahtut eará servviin geaidda tariffagažaldat guoská oassálastit, jus sis lea riekti doalahit miellahttuvuodaset eará LO-searvvis. Dakkár miellahtuin ii leat jienastanriekti.

§ 15 Bargoheaitta

1. Go lea lea miedihuvvon álggahit bargoheaitaga, dahje jus lockout lea diedihuvvon, galget dat organisašuvdnalađđasat maidda bargobissáneapmi guoská válljet bargoheaitta- dahje lockout lávdegotti. Fylkkastivra bidjá johtui dan dárkkistusa mii lea dárbbášlaš bargoheaitaga vuolde.

2. Nu guhká go bargoheaitta bistá, ii galgga oktage váldit barggu fitnodagain maidda bargoheaitta guoská dahje fitnodagain gos lea julggaštuvvon sympatiijaakšuvdna ollásit. Jus miellahtut váldet eará barggu, de fertejit addit dieđu fylkkastivrii. Nu guhká go miellahtuin lea dakkár bargu de gáhččá ruhtadoarjja eret.
3. Lihttostivra mearrida juohke áidna dáhpuhusas galget go bargoheaitta- dahje cakkusrihkkuid namat almmuhuvvot.
4. Ii oktage organiserejuvvon bargi galgga ohcat ohcat barggu maŋŋil loahpahuvvon lobálaš bargoheaitta dahje lockouta ovdal go buot miellahtut ásašusas geat ledje fárus bargoheaittagis leat ožžon barggusteaset maŋás. Sutnje guhte váldá barggu mii rihkku dan, čuohcá dat mii lea mearriduvvon 2. čuoggás dan paragrafas. Lihttostivra sáhtá spiehkastit earenoamáš dáhpuhusain.
5. Bargoheaittaga ii galgga dábálaččat heaittihit ovdal go dat organisašuvdnalađđasat mat leat beroštupmebealit das, leat buktán cealkámuša. Organisašuvdnalađđasat eaige sáhte loahpahit bargoheaittaga ovdal go lihttostivra lea miehtan.
6. Dušše miellahtuin geaidda beroštupmenágggu guoská, lea jienastanriekti gažaldagas galgá go álggahit, loahpahit dahje joatkit bargoheaittaga.
7. 14. § njuolggadusaid galgá čuovvut buot jienastemiin.

§ 16 Máksu bargoheaittaga vuolde

1. Bargoheaitta álggahuvvon nugo lea mearriduvvon dain njuolggadusain addá buot miellahtuide rievtti ruhtadoarjagi. Lihttostivra mearrida ruhtadoarjaga.
2. Jus galgá leat riekti oažžut ruhtadoarjaga ferte iešguhtege miellahttu leamaš barggus dalle go bargoheaitta álggii, ja máksán miellahttomávssu lihttui mii čadnon LO:i unnimusat 2 mánu ovdal go bargoheaitta biddjojuvvui johtui.
3. Lihttostivra mearrida goas rájes ruhtadoarjja galgá máksujuvvot.
4. Miellahtuin geat ledje buohccit dalle go bargoheaitta álggahuvvui, lea geatnegasvuohta oažžut ruhtadoarjaga dan beaivvi rájes go dieđihuvvo dearvvašin go buktet doavtterduođaštusa. Miellahtut geat ledje čáliuvvon militearabálvalussii dahje geain lei virgelohpi báikkáin eará sivaidda geažil go bargoheaitta álggahuvvui, ožžot ruhtadoarjaga dan beaivvi rájes go dimitterejedje dahje livčče galgan álgit fas virgái. Geahča 2. čuoggá bajábealde.
5. Lihtu hálddahus fuolaha ruhtadoarjaga máksima lihttostivrra mearrádusa mielde.

§ 17 Gižžofoanda

1. Lihtus lea geatnegasvuohta gártadit gižžofoandda mii lea RO (LO) mearrádusaid mielde.
2. Gižžofoanda ruđa galgá lágide nu ahte ii masse árvvu, muhto seammás jođánit sáhtá adnit ruhtadoarjagiidda go dilálašvuohta gáibida.

§ 18 Vuodđojienasteapmi

1. Lihttostivra sáhtá mearridit vuodđojienasteami deatalaš áššiin. Lihttostivra mearrida guđe njuolggadusaid mielde vuodđojienasteapmi galgá dahkkojuvvot. Tariffagažaldagaid vuodđojienasteamiin gusto § 14.
2. Jienasteapmi galgá fáttmastit buot lihtu miellahtuid dahje miellahtuid dihto organisašuvdnalađđasiin.
3. Earret daid áššiid maid § 14 namuha, gáibiduvvo ahte unnimusat 1/3 oassi miellahtuin geaidda ášši guoská leat oassálastán jienasteamis jus boadus galgá leat mearrideaddji. Nuppegežiid lea jienasteapmi ráđdeaddin lihttostivrii.

2. Kap.

Lihtu guovddáš mearrideaddji orgánat

§ 19 Riikkačoahkkin

1. Riikkastivra lea bajimus orgána lihtus. Dábálaš riikkačoahkkin galgá dollojuvvot juohke njealját jagi (áinnas seamma jagi go RO (LO) kongreassa). Báikki ja áiggi mearrida riikkastivra. Riikkačoahkkin berre dollojuvvot giđđajahkebealis.
2. Galgá gohččojuvvot riikkačoahkkimii 6 mánu ovdal go dollojuvvu. Gohččun sáddejuvvu fylkaserviide ja serviide.
3. Klubbain, serviin, fylkkaserviin, lihttostivrras, riikkastivra ja lándegottiin lea riekti buktit árvalusaid riikkačoahkkimii. Árvalusat fertejit leat joavdán lihttostivrii maŋemusat 5 mánu ovdal riikkačoahkima. Árvalusain rievdadit prinsihppa- ja doaibmaprogramma ja mearrádusaid galgá leat

ráhkkaneaddji giedahallan lávdegottiin.

Lávdegottit bidjet ovdan evttohusa riikkastivrii, mii fas addá mearrádusevttohusa riikkačoahkkimii. Organisašuvdnalađđasiid evttohusat maid eai váldojuvvo fárrui evttohusaide mat váldojuvvojit fárrui mearrádusevttohusii riikkastivrii, mii fas buktá mearrádusevttohusa riikkačoahkkimii. Organisašuvdnalađđasiid evttohusaid mat eai váldojuvvo mielde evttohusii maid riikkastivra ovddida riikkačoahkkimii, sáhtta ovddidit ođđasit riikkačoahkkimis.

4. Evttohuvvon áššelistu, čoahkkinnortnet, riikkastivrra mearrádusevttohusat ja sáddejuvvon evttohusat galget sáddejuvvot válljejuvvon sáttaoibmuide, servviide, fylkkaservviide, riikkastivrii ja lávdegottiide manjemusat 2 mánu ovdal riikkačoahkkima.
 5. Riikkačoahkkimis leat válljejuvvon áirasat ja riikkastivrra miellahtut. Lihttočállit, ja Skuvllaid riikka-searvvi árras RO (LO) nuoraidlávdegottis bohtet riikkačoahkkimii hupman- ja evttohanrivttiin.
 - a) Áراسiid lohku rehkenastojuvvo dan vuodul man olu miellahtut iešguđege fylkkasearvvis leat, geat leat doaimmahan geatnegasvuodaideaset dahje ožžon friddja miellahttomávssu § 12 mielde. Rehkenastima vuodđun biddojuvvo lagamus olles kvartála ovdal go galgá gohččut riikkačoahkkimii.
 - Ovddastannjuolggadusat leat čuovvovaččat:
 - Gitta 200 miellahtu rádjái addá 3 árasa.
 - Gaskal 201-300 miellahtu addá 4 árasa.
 - Gaskal 301-400 miellahtu addá 5 árasa.
 - Gaskal 401-500 miellahtu addá 6 árasa.
 - Gaskal 501-600 miellahtu addá 7 árasa.
 - Gaskal 601-700 miellahtu addá 8 árasa.
 - 701 gitta 800 miellahtu addá 9 árasa.
 - Gaskal 801-900 miellahtu addá 10 árasa.
 - Gaskal 900-1000 miellahtu addá 11 árasa.
 - Ja viidáseappot 1 árras juohke álggahuvvon 200 miellahtus.
 - b) Válljehahtti árrasin lea dušše soames gii lea leamaš miellahttu lihtus mii lea ovtastuvvon LO:i unnimusat jagi ovdal go riikkačoahkkinn dollojuvvo.
 - c) Fápmudussskovvi sáddejuvvo lihttui ovdal biddojuvvon áigemearri dievvá. Skovvi galgá sisttisdoallat válljejuvvon áراسiid namaid ja sierra listtu mas sadjásaááirasat. Sadjásašlahtut gorknot nummarvuoruid mielde go lea healban. Guokte fylkkastivrra miellahtu galget leat vuolláičállán fápmudusa. Fápmuduslávdegoddi maid riikkačoahkkinn lea válljen galgá dutkat fápmudusaid. Lávdegoddi bidjá ovdan mearrádusevttohusas riikkačoahkkimii, mii mearrida loahpalaččat dohkkeha go fápmudusaid.
6. Riikkačoahkkinn mearrida loahpalaš áššelisttu ja čoahkkinnortnega.
 7. Jienasteamis riikkačoahkkimis lea juohke árrasis okta jietna. Áššit mearriduvvojit jienastaneanetloguin. Dakkár dáhpusain go leat ovtta mađe jienat, hilgojuvvojit evttohusat. Riikkastivrra miellahtuin ii leat jienastanriekti áššinn mat gusket ovddasvástádusfriddjavuhtii dain mearrádusain main sii lea leat leamaš fárus riikkastivrra ja lihttostivrra miellahttun. Seamma guoská áššiin mat gusket nákkuide gaskal lihttostivrra ja riikkastivrra mat biddojuvvojit Ovdan riikkačoahkkimis. Dakkár áššinn lea sis dušše hupman- ja evttohanriekti.
 8. Fylkkasearvi máksá mearriduvvon iežasoasi áراسiiddis ovddas. Riikkačoahkkinn mearrida iežasoasi.

§ 20 Riikkastivrra stivrensuorgi

1. Riikkastivra galgá giedahallat ja mearridit buot áššiid mat leat čállojuvvon dohkkehuvvon áššelistui. Áššelisttus galgá álo čuožžut jahkediedáhusaid, jahkečoahkkima áigodaga rehketdoaluid ja boahmán evttohusaid giedahallan.
2. Riikkačoahkkinn galgá válljet lihttu luohttámušolbmuid, ja maddái válljet lihttočálliid. Okta searvečálliin galgá leat sierra ovddasvástádus studeanta- ja nuoraidbargguin, ja daid rekrutteremis. Luohttámušolbmot galget válljejuvvot earenoamáš válggas 3. čuoggá njuolggadusaid mielde.
3. Galgá válljejuvvot lihttostivra mas leat lihttojođiheaddji, 1. nubbinjođiheaddji, 2. nubbinjođiheaddji, ja dasa lassin 6 miellahtu ja 6 várremiellahtu. Ovtta nubbinjođiheaddjái galgá biddojuvvot váldo-ovddasvástádus ekonomijjas. Riikkastivrras leat 2 árasa juohke fylkkas. Earret válljejuvvon lihttostivramiellahtuid válljejuvvojit eará miellahtut riikkastivrii guvttiin persovnnalaš várrelahtuin, vai buot fylkkain lea fásta ovddastus riikkastivrras. Go vállje riikkastivrra galget unnimusat 40 % goappáge sohka bealis ja iešguđege organisašuvdnasuorggi virgejoavkkuin leat ovddasteaddjit. Fylkkasearvi nammada guokte árasa ja guokte sadjásačča riikkastivrii. Goappašat sohka bealiin galget leat ovddasteaddjit.
4. Go vállje luohttámušolbmuid gáibiduvvo doarjja eanet go 50 % jienain. Jus ii leat olahan dan vuosttaš jienasteamis, jienastuvvo ođđasit ja árras geas leat unnimus jienat sihkkojuvvo.

Jienastuvvo ođđasit dassáži go soames áirasiin lea ožžon 50 % jienain. Jus leat ovttá mađe jienat gessojuvvo vuorbi.

5. Luohtámušolbmot álget ođđajagimánu 1.beaivvi jus riikkačoahkkin dollojuvvo 2. jahkebealis ja borgemánu 1. beaivvi jus riikkačoahkkin dollojuvvo 1. jahkebeali.
6. Jus lihtostivra- dahje riikkastivramiellahttu válljejuvvo lihttočállin riikkačoahkkináigodagas, de luohpá son lihtostivrras dahje riikkastivrras, ja sadjásašlahttu goarknu miellahttun jienastanrivttiin dan áigodagas. Riikkastivra sáhtá spiehkastit dan njuolggadusas, jus válga guoská ráddjejuvvon áigodahkii.
7. Riikkačoahkkin galgá válljet dárkkistanlávdegotti mas leat 2 miellahtu ja 2 sadjásašlahtu. Lihttu ii galgá máksit dárkkistanlávdegotti miellahtuide ja sadjásašlahtuide fásta bálkká ja álget doibmii njuolga maŋŋil riikkačoahkkima.
8. Riikkačoahkkin galgá válljet miellahtuid eará lávdegottiide lihtus.
9. Riikkačoahkkin galgá válljet áirasiid ja sadjásašáirasiid LO kongressii ja LO ovddastusgoddái.
10. Riikkačoahkkin galgá gustojeaddji njuolggadusaid mielde válljet miellahtuid ja sadjásašlahtuid stivrii ja RO stáhta (LO Stat) áirrasgoddái ja daid stivreaddji RO gielda (LO kommune) orgánaide.
11. Riikkačoahkkin galgá gieđahallat lihtu njuolggadusaid ja lihtu prinsihppa- ja doaibmaprogramma.
12. Fáhkkaevttohusa rievdadit njuolggadusaid ii sáhte váldit gieđahallamii riikkačoahkkimis, jus ii leat oktavuohka evttohusain mii lea ovddiduvvon dábálaš láhkái.
13. Riikkačoahkkin galgá mearridit buot riidojearaldagaid gaskal lihtostivrra ja riikkastivrra, gaskal daid fylkkaserviid mat leat fárus dahje gaskal serviid gaskaneaset, jus mearrádusat eai mearrit eará bargovuogi.
14. Riikkačoahkkin galgá mearridit miellahttomávssu mii galgá máksujuvvo lihttui.

§ 21 Eahpedábálaš Riikkačoahkkin

1. Riikkastivra sáhtá gohččut eahpedábálaš riikkačoahkkimii go lea dárbbaslaš. Seamma lea lihtostivrras geasku dahkat go Fylkasearvi dahje searvvit mat ovddastit unnimusat beali lihtu miellahtuin lobálaččat gohččojuvvon áirrasgoddečoahkkimis/eahpedábálaš áirrasgoddečoahkkimis gáibidit dan.
2. Berre gohččut eahpedábálaš riikkačoahkkimii unnimusat 15 beaivvi ovdal, ja dat sáhtá dušše gieđahallat daid áššiid mat ledje sivvan gohččumii.
3. Áirasat eahpedábálaš riikkačoahkkimii leat sii geat leat válljejuvvon maŋemus dábálaš riikkačoahkkimii. Jus áigu molsut dahje lasihit ferte Fylkkastivra válljet ođđa áirasa gustojeaddji ovddastannjuolggadusaid mielde (§ 19.5).

§ 22 Riikkastivra

1. Riikkastivra lea lihtu alimus orgána go riikkačoahkkin ii leat čoahkis. Das lea mearridanváltti go unnimusat 2/3 oassi miellahtuin leat sajis.
2. Riikkastivra deaivvada čoahkkinastit nu dávjá go lihtostivra gávnna dárbbaslažžan, ja unnimusat guovtte gearde jagis. Riikkastivra galgá maiddái deaivvadit go unnimusat bealli riikkastivrra miellahtuin gáibidit dan.
3. Miellahtuin ja gohččojuvvon sadjásašmiellahtuin lea boahtingeasku. Jus okta gii lea gohččojuvvon ii boade guovtti čoahkkimii maŋŋalaga alma dieđikeahhtá dohkálaš healbama, de galgá son lihcojuvvo riikkastivrras, ja várremiellahttu bajiduvvo dalle fásta miellahttun.
4. Riikkastivrra čoahkimiid galget válljejuvvon láidesteadjit jodiht. Jus lea ovttá mađe jienat riikkastivrras de lea riikkastivrra jodiheaddji jietna mii mearrida. Go jodiheaddji jávká, guoská dat nubbinjodiheaddjai.
5. Riikkastivrras lea lihtostivrra miellahtuin jienastanriekti buot áššin earret jahkedieđáhusa ja rehketdoalu.
6. Go oktage riikkastivrra válljejuvvon miellahtuin guodđá lihtu, de váldá áirasa várremiellahttu su saji riikkačoahkkináigodagas mii vel báhcá.
7. Lihttu gokčá mátkegoluid, borramuša ja masson bargodietnasa riikkastivrra čoahkkima oktavuodas.
8. Lihtostivrra čállit ja Skuvllaid riikkalihttu áirras RO (LO) nuoraidlávdegoddi bohtet riikkastivrii hupman ja evttohanrivttiin. Áirrasgottis masa leat válljejuvvon doaimmaheaddjit lea riekti leat doppe hupman- ja evttohanrivttiin.
9. Lihttojodihtus ja lihttočállit besset leat fárus buot fylkasearvi ja serviid čoahkimiin ja eará orgánain, hupman- ja evttohanrivttiin, muhto ii jienastanrivttiin.
10. Dárkkistanlávdegoddi bohtá guvttiin áirasiin riikkastivrii.
11. Vuosttaš riikkastivračoahkkin riikkačoahkkináigodagas galgá leat unnimusat okta beallebeaivásaš

gurse/digáštallan rollaid ipmárdusas das movt lea luohhtámušválljejuvvon Skuvllaid riikkasearvá ja heivvolaš gaskavuodát Riikkastivrra ja Searvestivrra gaskkas.

§ 23 Riikkastivrra stivrensuorgi

Riikkastivrra galgá:

1. Giedahallat ja gaskaboddosaččat dohkkehit jahkediedáhusa vássán jagi rehketdoalu ja revisuovdnadiedáhusa ja ja boahhte jagi bušeahta.
2. Giedahallat ja mearridit lihtu obbalaš njuolggadusaid § 5 mielde.
3. Bidjat johtui lassiválggaid. Fylkasearvvis lea evttohanriekti go ođđa miellahtut dahje várremiellahtut válljejuvvojit riikkastivrrii.
4. Iešguhtege fylkasearvi sáhtta ohcamuša mielde riikkastivrrii bivdit válljet ođđa miellahtu riikkastivrrii riikkačoahkkinnáigodagas. Riikkastivrra mearrida ohcamuša.
5. Mearridit luohhtámušolbmuid bálká- ja bargoeavttuid.
6. Mearridit áššiid mat lea guoddaluvvon § 2 dahje § 7 čuokkis I mielde.
7. Mearridit miellahttomávssu bajimus ráji §12 A, 1. čuoggá mielde.
8. Giedahallat buot áššiid maid lihttostivrra miellahtut leat guoddalan.
9. Addit riikkačoahkkimii lihtu prinsihppa- ja doaibmaprogramma ja njuolggadusaid rievdademiide mearrádusevttohusa evttohusaid vuodul mat leat boahhtán lávdegottiin.
10. Giedahallat eará áššiid mat leat čállojuvvon áššelistui.
11. Leat organisašuvdnalađđasiid ja miellahtuid guoddalanásahus go guoská ovddeš lihttostivrra mearrádusaide.
12. Mearridit nákkuid lihtu njuolggadusaid dulkoma hárrái.
13. Válljet válgalávdegotti mas leat 5 miellahtu dábálaš riikkastivrračoahkkimis giđđat ovdal juohke dábálaš riikkastivrračoahkkima. Válgalávdegoddi galgá kártet ja bidjat ovdan evttohusas maŋemusat beaivvi ovdal riikkačoahkkima.

§ 24 Lihttostivrra

1. Lihttostivrras lea mearridanváldi go unnimusat 6 dain 9 miellahtuin leat sajis. Jus leat ovttá made jienat lea lihttojodiheaddji jietna mearrideaddji. Jus lihttojodiheaddji lea eret, guoská dat nubbinjodiheaddjái.
2. Čoahkkimat dollojuvvojit nu dávjá go lea dárbbalaš áššehivvodaga vuhtiiváldima dihte.
3. Lihttostivrra miellahtuin ja gohččojuvvon sadjásašmiellahtuin lea boahtingeasku. Jus gohččojuvvon miellahttu ii boade golmma čoahkkimii maŋgálaga iige dieđit jávkama, galgá son lihccojuvvot lihttostivrras, ja vuosttaš sadjásašmiellahttu bajiduvvot dalle fásta miellahttun.
4. Lihttočállit bohtet lihttostivrrii hupman- ja evttohanrivttiin.
5. Áššiide mat gusket bargiid bálká-, virgádan- ja bargoeavttuide, searvá bargiid váldoluohhtáolmmoš lihtus buot rivttiiguin. Eará áššiide bohtet bargit iežaset áirasiin geas lea hupman- ja evttohanriekti.
6. Lihttostivrra mearrádusa, sáhtta unnitlohku, guoddalit riikkastivrrii.
7. Fylkkakonferánssa lea ráđdeaddi orgána lihttostivrras. Fylkkakonferánssas galgá juohke fylka leat ovddastuvvon nu olu áirasiiguin go lihttostivrra mearrida. Iešguhtege Fylkkastivrra mearrida geat galget leat sin áirasat. Gohččojuvvo fylkkakonferánsii unnimusat oktii jagis.

§ 25 Lihttostivrra stivrensuorgi

Lihttostivrra galgá:

1. Jodiht lihtu doaimma mearrádusaid ja riikkačoahkkima ja riikkastivrra njuolggadusaid mielde.
2. Gaskaboddosaččat dohkkehit ja vuolláičállit jahkereketdoalu ja jahkediedáhusa rehketdoallolága mielde ja buktit mearrádusevttohusa riikkastivrrii.
3. Ovttahttit tariffa- ja oahpahuspolitihkalaš gažaldagaid lihtu ja RO (LO) ulbmiliid ja programma mielde, ja njuolggadusaid mielde mat leat gessojuvvon ovdan. Tariffapolitihkalaš gažaldagat bálká- ja bargoeavttuid birra leat lihttostivrra ovddasvástádus.
4. Giedahallat luohhtámušolbmuid ohcamušaid oázžut virgelobi dahje beassat luohhtámušdoaimmastis, ja bidjat johtui lasihanválggaid mat biddjojuvvojit riikkastivrra ovdii.
5. Virgádit fásta bargiid lihtu virgevuodu siskkobealde maid riikkastivrra lea mearridan, ja mearridit sin bálká- ja bargoeavttuid.
6. Hálddašit lihtu ruđaid §10.3 mielde.
7. Gohččut riikkastivrra čoahkkimiidda ja riikkačoahkkimiidda ja ráhkkanahhtit áššiid mat galget giedahallojuvvoit doppe.
8. Livdnet liigemiellahttomávssu §12 A, 2., 2 čuoggá mielde.
9. Bearráigeahččat ahte lea tevdnejuvvon dohkálaš ovddasvástádusdáhkáduš bargi(-iid) ja

ruhtadoalli(-iid) várás.

10. Mearridit politihkalaš ja ekonomalaš fápmudusaid bargolávdegoddái mas leat jodiheaddji, 1. ja 2. nubbinjodiheaddji.

3. Kap.

Mearrádusat ja báikkálaš organisašuvdnalađđasat

Mearrádusat ja fylkkasearvvit

§ 26 Ásaheapmi

Juohke fylkkas galgá leat Skuvllaid riikkalihttu fylkasearvi.

§ 27 Doaimmat

1. Fylkkasearvi galgá bargat njuolggadusaid mielde mat leat Skuvllaid riikkalihttu ja Norgga riikkaorganisašuvnna (Landsorganisasjonen i Norge) njuolggadusain ja prográmmain.
2. Fylkkasearvvis lea bajimus ovddasvástádus áimmahuššat miellahtuid beroštumiid. Fylkkasearvi galgá bearráigeahččat ahte dárbbaslaš váldoluohttámušolbmot válljejuvvojit ja dieđihit bargoadđái juohke šiehtadussuorggi siskkobealde.
3. Fylkkasearvi galgá bearráigeahččat ahte čađahuvvojit báikkálaš šiehtadallamat miellahtuide gieldda, stáhta, ja eará tariffasurggiin, jus searvi ii áimmahuša dan.
4. Fylkkasearvi galgá áimmahuššat servviid doaimmat (gč. § 34.3) fylkkain/osiin fylkkas gos ii/eai gávdno searvi/searvvit.
5. Fylkkasearvi sáhtá ásahtit fágajuhkosiid ja bargolávdegottiid.
6. Lea fylkasearvvi ovddasvástádus lea oahpahit ja gealbudahttit miellahtuid, ja dasa diehtujuohkin ja bargu dábuhit miellahtuid.
7. Njuolggadusaid mielde maid Skuvllaid riikkasearvi ja RO (LO) leat bidjan ovtasbarget fylkkasearvvit eará organisašuvnnaiguin. Fylkkasearvi galgá ángiruššat nannet solidaritehta ja ovtasbarggu gaskal lihtu ja RO (LO) organisašuvdnalađđasiid.

§ 28 Miellahttomáksu ja ekonomijja

1. Fylkkasearvvi ovddastusgoddečoahkkin mearrida lihtu máhcahuvvon miellahttomávssu juohkima fylkkasearvái ja servviide (geahča § 12 A, 1. čuoggá).
2. Fylkkasearvvi ovddastusgoddečoahkkin sáhtá earenoamáš dáhpusain čállit liige miellahttomávssu. Lihtostivra ferte dohkkehit dakkár mearrádusa.

§ 29 Ovddastusgoddečoahkkin

1. Ovddastusgoddi gohččojuvvo nu dávjá go lea dárbbaslaš, muhto unnimusat oktii jagis. Ovddastusgoddi galgá gieđahallat jahkedieđáhusa(id), rehketdoalu, bušeahta, doaibmaplána, bohtán evttohusaid ja válggaid jahkásaččat dahje juohke nuppi jagi ovdal miessemánnu nohká. Ovddastusgoddi gohččojuvvo 4 vahku ovdal seammás go diehtu áiggi birra ja gaskaboddosaš áššelistu sáddejuvvo servviide. Servviin, klubbain ja miellahtuin lea vejolašvuoda buktit evttohusaid ovddastusgoddečoahkkimii. Evttohusat fertejit leat joavdán fylkkastivrii maŋemusat 2 vahku ovdal ovddastusgoddečoahkkima. Áššebáhpiriid galgá sáddet servviide ja miellahtuide ovdal ovddastusgoddečoahkkima. Searvvit/klubbat galget válljet áirasiid ovddastusgotti čoahkkimii ovddastanortnega mielde maid Fylkkastivra lea mearridan.
2. Jodiheaddji, nubbinjodiheaddji, ruhtadoalli ja čáli galgá válljet sierra válggain. Galget válljejuvvot guokte revisora ja válgalávdegoddi.
3. Galgá juohkit dieđuid jahkedieđáhusa ja rehketdoalu birra servviide.
4. Galgá válljet áirasa/áirasiid lihtu jahkečoahkkimii.
5. Klubbaid, servviid ja fylkkaservviid dohkkehuvvon jahkedieđáhusaid, rehketdoalut ja válgadieđut galget sáddejuvvot lihttui.

§ 30 Eahpedábálaš ovddastusgoddečoahkkin

Gohččojuvvo eahpedábálaš ovddastusgoddečoahkkimii, jus unnimusat 1/4 miellahtuin dahje searvvit/klubbat gáibidit dan dahje jus Fylkkastivra dahje lihtostivra gáibidan dan. Galgá gohččut

eahpedábálaš ovddastusgoddečoahkkimii unnimusat guokte vahku ovdal ja sáhtta dušše digaštallat áššiid mat leat biddjojuvvon čoahkkingohččumii.

§ 31 Fylkkastivra

1. Stivrras leat unnimusat 5 miellahtu ja unnimusat 2 sadjásašmiellahtu. Fylkasearvvi riikkastivraáirasat oassálastet fylkkastivrii olles riikkačoahkkinaigodaga. Okta miellahttu galgá leat oahppojođiheaddji.
2. Stivrras lea mearridanváldi go unnimusat bealli miellahtuin leat sajis. Jus leat ovttá mađe jienat mearrida jođiheaddji duppaljietna.
3. Fylkkastivrras lea ovddasvástádus ráhkkanit ja gohččut ovddastusgoddečoahkkimii.
4. Fylkkastivra lea fylkkastivrra alimus orgána ovddastusgoddečoahkkimiid gaskkas ja jođiha barggu Daid njuolggadusaid ja prográmma mielde mat gusket lihttui ja § 27 mielde fylkkaservviid njuolggadusaid, ja dasa lassin njuolggadusaid mielde maid ovddastusgoddi bidjá.
5. Fylkkastivra galgá doallat oktavuoda servviiguin/klubbaiguin, luohttámušolbmiguin ja njuolga čadnojuvvon miellahtuiguin.
6. Oahppojođiheaddji bokte galgá fylkkastivra, ovtta RO stáhta (LO Stat) ja RO gieldda (LO Kommune) lihtuiguin, ja eará organišuvdnalađđasiiguin LO:s, bargagoahhtit oahpahusain ja fuolahit ahte luohttámušolbmot ožžot dan oahpu maid dárbbasit. Vuosttáš fylkastivračoahkkimis stivrenáigodagas galgá leat unnimusat okta beallebeaivásaš gurse/ digáštallan rollaid ipmárdusas das movt lea luohttámušválljejuvvon Skuvllaid riikkasearvá, ja movt hukset organisašuvnna ja dan iešguđet rollaid.
7. Lihttostivra sáhtta viidáseappot gáibidit ahte stáhtadohkkehuvvon revisor dahje revisorfitnodat mas lea stáhtadohkkehuvvon revisorat dárkkista rehketdoalu.

§ 32 Fylkkaservviid heaittiheapmi

1. Fylkasearvvi ii sáhte heaittihit almmá lihttostivrra dohkkeheami haga.
2. Jus fylkasearvi heaittihuvvot mannet oamastusat (aktiva) lihttokássii.

Servviid mearrádusat

§ 33 Ásaheapmi

Bargosajiin dahje ráddjejuvvon suorggis sáhtta ohcamuša mielde lihttostivrii ásaht searvvi. Ohcamuš sáddejuvvo fylkkastivrii mii sádde dan viidáseappot lihttostivrii mearkkašumiidiguin. Fylkkastivra sáhtta maiddái ohcat ásaht ođđa searvvi miellahttojuvui.

§ 34 Doaimmat

1. Searvvi galget bargat skuvllaid riikkalihttu ja Norgga riikaorganisašuvnna (Landsorganisasjonen i Norge) njuolggadusaid ja prográmmaid mielde.
2. Searvi galgá ángiruššat organiseret buot bálkávuostáiváldiid mat gullet searvvi organisašuvdna suorggi vuollái.
3. Searvi galgá áimmahuššat miellahtuid beroštumiid gieldda eiseváldiid ektui, earret eará fuolahit ahte válljejuvvojit luohttámušolbmot gildii gustojeaddji šiehtadusaid mielde. Searvi galgá fuolahit ahte válljejuvvo šiehtadallánlávdegoddi ja čađahuvvojat báikkálaš šiehtadallamat miellahtuide gieldda ja stáhta tariffasuorggis, vejolaččat eará tariffasurggiin searvvi organisašuvdnasuorggis. Jus lea dárbu geavahuvvo šiehtadallánlávdegoddi mii lea nammaduvvon fylkka dásis.
4. Searvi galgá jámma doallat oktavuoda earjilmiellahtuiguin.
6. Searvvis galgá ovtta fylkkaservviin leat ovddasvástádus oahpahit miellahtuid, ja dasa lassin juohkit dieđuid ja dábuhit ođđa miellahtuid.
7. Searvi galgá goallostuvvot báikkálaš RO (LO) ossodahkii báikkis.

§ 35 Miellahttomáksu ja ekonomii

Searvvi jahkečoahkkinn sáhtta earenoamáš dáhpašusain čállit liige miellahttomávssu. Dakkár mearrádusa ferte lihttostivra dohkkehit.

§ 36 Jahkečoahkkinn

1. Dábálaš jahkečoahkkima berre doallat ovdal fylkasearvvi ovddastusgoddečoahkkima maŋemusat ovdal cuoŋománnu nohká. Galgá gohččut jahkečoahkkimii unnimusat golbma vahku ovdal go

dollojuvvo, oktan evttohusain gaskaboddosaš áššelistui. Klubbain ja miellahtuin lea riekti buktit evttohusaid jahkečoahkkimii. Evttohusat fertejit leat boahtán searvvi stivrii maŋemusat vahku ovdal jahkečoahkkima. Jahkečoahkkinn galgá lágdit válggaid ja gieđahallat jahkedieđáhusa ja rehketdoalu. Dohkkehuvvon jahkedieđáhus ja rehketdoallu galgá sáddejuvvot fylkkasearvá.

2. Stivra válljejuvvo jahkečoahkkimis. Jođiheaddji ja ruhtadoalli galgá válljet sierra válggain. Galgá válljet 2 revisora ja válgalávdegotti.
3. Servviid main lea dárbu, sáhtá organiseret ovddastusgottiin. §§ 28 nr. 2, 29 nr. 1 ja 2 ja 30 gustojit dalle vástevaččat fylkaservviide.

§ 37 Eahpedábálaš riikkačoahkkinn

1. Galgá gohččut eahpedábálaš riikkačoahkkimii go stivra dahje unnimusat 1/4 oassi miellahtuin gáibidit dan. Lihttostivra sáhtá maiddá gáibidit ahte gohččojuvvo eahpedábálaš riikkačoahkkimii.
2. Eahpedábálaš riikkačoahkkinn sáhtá dušše gieđahallat daid áššiid mat leat leamaš sivan gohččumii. Dakkár riikkačoahkkimii sáhtá gohččut vahku ovdal.

§ 38 Miellahttočoahkkinn

1. Miellahttočoahkkima galgá doallat nu dávjá go stivra mearrida. Stivra mearrida áššelisttu ja dan galgá almmuhit ovdagihtii. Evttohusat mat leat boahtán miellahtuin 2. čuoggá mielde dan paragrafas, galget čállojuvvot áššelistui.
2. Miellahtut geat háliidit áššiid váldojuvvot ovdan miellahttočoahkkimis, galget dieđihit dan stivrii.

§ 39 Searvvi stivra

Searvvi stivrras galget leat unnimusat golbma miellahtu ja unnimusat okta sadjásašmiellahttu.

1. Jus válljejuvvo oahppojođiheaddji, galgá son leat miellahttu stivrras.
2. Stivrras lea mearridanváldi go unnimusat bealli miellahtuin leat sajis. Go leat ovttá mađe jienat mearrida jođiheaddji duppaljieta.

§ 40 Searvvi heaittiheapmi

1. Fylkkasearvvi ii sáhte heaittihit almmá lihttostivrra dohkkeheami haga.
2. Jus fylkkasearvi heaittihuvvo mannet alo buot oamastusat (aktivat) fylkalihtu kássii.

Klubbaid mearrádusat

§ 41 Klubba ásaheapmi

Bargosajiin main leat moanat miellahtut galgá váldonjuolggadussan ásahtit klubba. Doppe gos ii leat praktihkalaččat vejolaš ásahtit klubba, ferte šiehtadit SR:a miellahtuid gaskkas gii galgá ovddastit SR:a bargosajis.

§ 42 Doaimmat

1. Klubba galgá bargat daid juolggadusaid mielde mat leat Skuvllaid riikkalihttu ja Norgga riikkaorganisašuvvna (Landsorganisasjonen i Norge) juolggadusain ja prográmmain.
2. Klubba galgá áŋgiruššat organiseret buot bálkávuostáiváldiid mat gullet klubba organisašuvdna-suorgái.
3. Klubba galgá áimmahuššat miellahtuid ja lihttu beroštumiid bargosajis daid stivrejeaddji lávdegottiid ja digaštalli orgánaid ektui doaimmaoavttastusas.
4. Klubba galgá álggahit oahpahusa ja skuvlema miellahtuide searvvi/fylkkasearvi várás.
5. Klubbas galgá leat ovddasvástádus juohkit dieđuid miellahtuide, ja báikkálaš barggus dábuhit miellahtuid.
6. Klubba galgá doaimmahit eará bargguid maid searvi/fylkkasearvi dahje lihttu addá.

§ 43 Ekonomija

Klubba oažžu ekonomalaš juolludeami lihtus/fylkkastivrras masa lea čadnojuvvon ohcamuša ja mearrádusa olis.

§ 44 Jahkečoahkkinn

Berre doallat dábálaš jahkečoahkkima ovdal njukčamánu nohká. Galgá gohččut jahkečoahkkima unnimusat vahku ovdal oktan evttohuvvon gaskaboddosaš áššelisttuin. Miellahtuin lea riekti bidjat

ovdan evttohusaid jahkečoahkkimii. Evttohusat jahkečoahkkimii fertejit boahtán klubbastivrii maŋemusat golbma beaivvi ovdal jahkečoahkkima. Jahkečoahkkimis galgá luohtámušolmmoš ja várrelahtu/várrelahtut válljejuvvot, ja jahkedieđáhus ja boahtán evttohusat gieđahallot. Galgá sáddet dieđu válgga birra servviide, fylkkaservviide, ja bargoaddá maŋemusat gávcci beaivvi maŋŋil.

§ 45 Eahpedábálaš riikkačoahkkin

1. Galgá gohččut eahpedábálaš riikkačoahkkimii go stivra dahje unnimusat 1/4 oassi miellahtuin gáibidit dan. Lihttostivra sáhtá maiddá gáibidit ahte gohččojuvvo eahpedábálaš riikkačoahkkimii.
2. Eahpedábálaš riikkačoahkkin sáhtá dušše gieđahallat daid áššiid mat leat leamaš sivvan gohččumii. Dakkár jahkečoahkkimii sáhtá gohččut guokte beaivvi ovdal.

§ 46 Miellahttočoahkkin

1. Miellahttočoahkkima galgá doallat nu dávjá go stivra mearrida, dattetge unnimusat oktii juohke kvartálas. Stivra mearrida áššelisttu ja dan galgá almmuhit ovdagihtii.
2. Miellahtut geat háliidit áššiid váldojuvvot ovdan miellahttočoahkkimis, galget diedihit dan stivrii.

§ 47 Klubbastivra

1. Klubbas galgá leat stivra.
2. Stivrras lea mearridanváldi go unnimusat bealli stivralahtuin leat sajis. Go leat ovttá mađe jienat lea jodiheaddjis duppaljietna.

§ 48 Heaittiheapmi

1. Klubba heaittihuvvo go ii leat šat miellahttovuođu. Maŋemus jodiheaddji sádde dieđu searvá/ fylkkasearvá. Dakkár dáhpáhusas boahtá § 41 fápmui.
2. Jus klubba heaittihuvvo, mannet álo klubbaid oamastusat (aktiva) searvvi kássii, vejolaččat fylkkasearvvi kássii.

4. Kap.

Fágabláđi, lávdegoddi ja ruovttusiiddut

§ 49 Searvvi ruoktosiidu ja digitála vuodut

1. Searvi galgá jodihit ruoktosiiddu ja leat aktiivlaš sosiála mediain. Dát galget leat searvvi orgánat mat addet miellahtuide ja earáide oainnu searvvi doaimmaide. Fágalaš almmuhuvvo digitála hámis.
2. Ruoktosiidu galgá ovdanbuktii searvvi oainnu ja nu guhkás go vejolaš govvet oahpuspolitihkalaš digáštallama.
3. Fágalaš galgá leat redigerejuvvon reeakøvraplakahta mielde.

§ 50 Šiehtadallanlávdegoddi ja tariffapolitihkalaš váljen

Lihttostivra doaibma lihtu šiehtadallanlávdegoddiin ja tariffapolitihkalaš váljen.

§ 51 Organisašuvdnalávdegoddi

1. Organisašuvdnalávdegoddi lea lihttostivrra ráđdeaddi orgána organisašuvdnaáššiin.
2. Lávdegottis lea ovddasvástádus divodit lihtu mearrádusaid ovdal riikkačoahkkima ja buktá mearrádusevttohusaid riikastivrii.
3. Lávdegoddi galgá leat lihttostivrra/riikkastivrra ráđdeaddi orgána njuolggadusaid dulkomis.
4. Lávdegottis galget leat vihtta miellahtu geain lea vásáhus lihtu organisašuvdnabarggus, daid searvvis okta lihtu hálldahusas gii lea lávdegotti jodiheaddji. Jus okta miellahttu luohpá áigodagas, de galgá lávdegotti dievasmahttit riikkastivra mearrádusa mielde.
5. Lihttočáli galgá doaibmat lávdegotti fásta čállin ja sus lea hupman- ja evttohanriekti.
6. Lávdegotti doaimma galgá ruhtadit rámma vuodul mii mearriduvvo lihtu bušeahtas juohke jagi.

§ 52 Oahppopolitihkalaš lávdegoddi

1. Oahppopolitihkalaš lávdegoddi lea lihttostivrra ráđdeaddi orgána oahppopolitihkalaš gažaldagain, ja lávdegottis lea ovddasvástádus ráhkanit oahppopolitihkalaš prinsihpalaš- ja doaibmaprogramma divvuma ovdal riikkačoahkkima ja buktá mearrádusevttohusa riikastivrii.
2. Lávdegotti miellahtut galget ovddastit lihtu čoahkkimiin ja konferánssain gos digaštallet

oahppopolitihkalaš gažaldagaid.

3. Lávdegoddi galgá ráhkadit mearrádusevttohusaid ja cealkámušaid oahppopolitihkalaš gažaldagaid birra, earret eará go lihttu hálddahus gohčču.
4. Lávdegoddi galgá láhčit digaštallama organisašuvdnalađđasiin ođđa/čielggakeahtes oahppopolitihkalaš gažaldagaid birra.
5. Lávdegottis galget leat vihtta miellahtu, sin gaskkas okta hálddahusas gii lea lávdegotti jodiheaddji. Jus oktage miellahttu luohpá, de galgá lávdegotti dievasmahttit riikkastivrra mearrádusa mielde.
6. Lihttočálli galgá doaibmat lávdegotti fásta čállin ja sus lea hupman- ja evttohanrieki.
7. Lávdegotti doaimma galgá ruhtadit rámma vuodul mii mearriduvvo lihtu bušeahtas juohke jagi.

§ 53 Penšuvdnalávdegoddit

1. Penšuvdnalávdegoddi lea lihtu ráđđeaddi orgána buot gažaldagain mat gusket penšuvdnii ja seniorapolitihkalaš gažaldagat.
2. Lávdegotti bargosuorgi lea:
 - Viežžat dieđuid miellahtuin, Stuorradigge- ja ráđđehusdokumeanttain, almmolaš penšuvdnakássa dahje sullasaš ortnegiin, ja eará gálduin mat leat deatalaččat.
 - Bargat dieđuiguin ja ovddidit áššiid SR:a stivreveaddji orgánaide.
3. Lávdegotti goziha ahte miellahtuide addojuvvojit dieđut I Skolen (Skuvllas), reivve, prentehusain, sosiála mediaid ja konferánssaid bokte.
4. Lávdegottis galget leat vihtta áirasa. Jus muhtin miellahtut heitet áigodagas, de dievasmahtto lávdegoddi riikkastivrra mearrádusa mielde.
5. Lihttočálli galgá doaibmat lávdegotti bissovaš čállin ja sus lea maiddá hupman- ja evttohanrieki.
6. Lávdegotti doaibma galgá ruhtaduvvot rámma vuodul mii lea mearriduvvon lihtu jahkásaš bušeahtas.

§ 54 Sámeapolitihkalaš lávdegoddi

1. Sámeapolitihkalaš lávdegoddi lea ráđđeaddi orgána lihttostivrii buot gažaldagain mat gusket sámeapolitihkalaš guovlluide.
2. Lávdegotti miellahtut sáhttet ovddastit lihttosearvvi čoahkkimiin ja konferánssain gos sámeapolitihkalaš gažaldagat digaštallojit.
3. Lávdegottis galget leat vihtta áirasa. Jus muhtin miellahtut heitet áigodagas, de dievasmahtto lávdegoddi riikkastivrra mearrádusa mielde.
4. Lihttočálli galgá doaibmat lávdegotti bissovaš čállin lihtus ja sus lea maiddá hupman- ja evttohanrieki.
5. Lávdegotti doaibma galgá ruhtaduvvot rámma vuodul mii lea mearriduvvon lihtu jahkásaš bušeahtas.

5. Kap.

Njuolggadusat

A - Doarjja organisašuvdnadoaimmaide

1. Fylkasearvvit, klubbat ja lávdegottit sáhttet lihtus ohcat ruhtadoarjaga earenoamáš organisašuvdnadoaimmaide.
2. Ohcamušas galgá leat nu dárkilis bušeahtta go vejolaš ja čilgehus doaimma ulbmilis.
3. Ohcamušas galget leat dárkilis dieđut ohcciid ekonomalaš dili birra.
4. Lihttu sáhtta juolludit doarjaga:
 - a) doaibmagoluide mat gehččojuvvojit dárbbaslažžan doalahit organiserejuvvon doaimma organisašuvdnalađđasis mas lea heajos ekonomii, dahje eará sivaide geažil dárbbas ekonomalaš doarjaga doaibmasis.
 - b) Čoahkkingoluide organisašuvdnalađđasiin main earenoamáš dilálašvuodaid geažil ii leat ekonomalaš vuoddu lágide njuolggadusain mearriduvvon ovddastusgoddečoahkkimiid - vejolaččat eará čoahkkimiid mat adnojuvvot dárbbaslažžan organiserejuvvon doibmii.
 - c) Álggahankapitalii ođđa servviide mat ášahuvvojit.
 - d) Eará báikkálaš organisašuvnnalaš ulbmiliidda
 - Gihppagat organisašuvdnalađđasiid diehtujuohkin- ja čuvgehusdoaimmaid oktavuodas.
 - Golut earenoamáš diehtujuohkin-, agitašuvdna- dahje miellahttodábuhandoaimmain.

- Bálká- ja mátkkoštangoluide oanehis agitašuvdnadoaimmain.
 - Doarjja almmuhit báikkálaš diehtobládi.
- e) Báikkálaš, regionála dahje guovddáš kurssaide, konferánssaide ja čoahkkimiidda mat gusket fágasearváid dahje oahppopolitiikkii.
- f) Earenoamáš guovddáš doaimmaide oahpahit, dieđuid juohkit ja oččodit miellahtuid.
5. Lihttostivrras galgá leat jahkebeallášaš bearráigeahčču dakkár doaimmain.
6. Riikkastivra sáhttá rievdadit daid njuolggadusaid.

B - Dárkkistanlávdegotti bargu

1. Dárkkistanlávdegoddi galgá dárkkistit daid orgánaid beavdegirjiid mat geatnegahttet lihtu sihk-karastit ahte mearrádusat mat dahkkojuvvot čuvvot njuolggadusaid ja fápmudusaid. Lávdegoddi galgá earenoamážit deattuhit ekonomalaš beali lihtu doaimmas.
2. Dárkkistanlávdegoddi lea ovddasvástádus bearráigeahččat ahte doaibmaplánat ja bušeahtta čuovvuluvvojit.
3. Dárkkistanlávdegoddi sáhttá álo áiggis gáibidit beassat geahččat lihtu dokumeantaid ja čáluslono-hallama, ja gáibidit ahte luohttamušolbmot ja bargit addet daid dieđuid mat lávdegoddi oaivvilda dárbbaslažžan doaimmahit iežas doaimma.
4. Ekonomalaš suorggis lea lunddolaš ahte lávdegoddi ovtasbargá LO revišuvdnakantuvrra revisoriin geas lea lihtu ovddasvástádussuorgin. Ovtas revisoriin galgá biddjojuvvot plána ekonomalaš disposišuvnnaid dárkkisteapmái ja registreremii. Barggut maid dárkkistan-lávdegoddi buktá oaiviliiddis, sáhttet leat lihtu árvvuid, juolludemiid ja stuorát oastimiid hálldašeapmi.
5. Dárkkistanlávdegoddi ja revišuvnnas lea iešheanalaš ovddasvástádus goappáge suorggis. Dat suorggit leat geavatláččat veahá siskkálaga, nu ahte lea lunddolaš ovtasbargat lihtu revišuvnnain, muhto dat ii rievdat iešheanalaš ovddasvástádusa mii goappásge lea goabbatge suorggis.
6. Dárkkistanlávdegoddi galgá diehtit revišuvnna bargguid birra ja bearráigeahččat ahte revišuvdna doaibma nugo lea jurddašuvvon njuolggadusain ja šiehtadusain.
7. Dárkkistanlávdegoddi ja revišuvdna galgaba ovtasbargat vai oktasaš resurssat geavahuvvojit beaktiis lági mielde.
8. Lávdegoddi čoahkkimiid beavdegirjii galgá leat bajilgovva maid lea gieđahallan ja dárkkistan, ja makkár konklusuvnnat lávdegoddi leat leamaš. Beavdegirji ii berre bienalaččat čielget lávdegoddi bargo- ja dárkkistanvugiid. Beavdegirji manná lihttostivrii.
9. Dan čoahkkimii mii gieđahallá jahkedieđáhusa ja rehketdoalu addá lávdegoddi dieđu barggus birra ja makkár konklusuvnnat lávdegoddi leat iežas ovddasvástádussuorggis. Lea lunddolaš jus lávdegoddi dieđáhusastis deattuha surggiid maid revisor ii gieđahala dieđáhusastis.
10. Dárkkistanlávdegoddi mearrida ieš goas ja movt bargá daid mearrádusaid vuodul maid riikkačoahkkin lea dahkan. Ii oktage eará orgána dahje olmmoš sáhte geatnegahttit lávdegoddi gáržžidemiid.
11. Lávdegoddi lea stuorra ovddasvástádus ahte ii láhttemiin dahje dadjamiin ii vuoduheamit sivahala ovttaga. Dassážii go lávdegoddi lea doarvái materiála addit sihkkaris konklusuvnnaid, berrejit čállosat orgánaide ja olbmuid leat jearri hámis. Lávdegoddi berre fuolahit, nu guhkás go lea vejolaš, ahte leat čálalaš duođastusat nannet konklusuvnnaidis. Dakkár gáibádusat várrogasvuhtii eai galgga eastadit ahte lávdegoddi ieš ángirit iskat áššiid ja diliid, smávva várohusa vuodul dahje oassin virolaš dárkkistemiin.
12. Lihtu riikkačoahkkimii addá dárkkistanlávdegoddi ieš sierra dieđáhusa riikkačoahkkináigodaga birra, daid seamma eavttuid mielde go ahkásaš dieđáhusa.
13. Riikkastivra sáhttá, jus lávdegoddi doaibma buvttiha stuorra ekonomalaš čuozašusaid, bidjat dihto ekonomalaš rámmaid doibmii.